

1938'de Madencilik

Silâhlama yarısı, ekonomik tedbirler 1938 yılı madencilğini 1937 nin Üstüne çıkarmadığını şimdiden elde ettiğimiz 9 aylık istihlal ve istihlak rakamlarından istidlal ediyoruz. Vaki, son aylarda bilhassa Amerika demir sanayiinde bir gelişme, bir hareket var. Fakat bütün bu hâdise 1938 madencilğine değil 1939 yılına, yani istikbale ümitleri bağlamaktadır. Evet, konjunktürel vaziyet 1938 yılında, 1937 seviyesinin altındadır, Lâkin yeni seneye giriş atmosferi bir senekine nazaran çok müsait bir safha arz etmektedir.

Bu nokta üzerinde biraz duralım:

Bakır fiyatı 1937 ilk 3 ayında geniş mikyasta artmış, bir aralık elektrolitik fiyatı 80.5 İngiliz lirasını bulmuş idi. Bu anormal ve sipekülâtif fiyat artışı aksi tesirini göstermekte gecikmemişti. Bilhassa Haziran'da başlayan hafif fiyat sukutu 1937 Eylülünde azamî bir tenezzül seyri göstererek Teşrinde ise korkunç bir mahiyet almıştı. Bu şerait dahilinde 1938 senesine giren Dünya madencilğine karşı cihan piyasalarında umumî bir çekingenlik his ediliyordu. Aynı tarihlede kalay, kurşun ve çinko da bakırın seyrine mütevazin bir cephe gösteriyor, demir senayii ise çalışma kapasitesinin en dün seviyesine düşmüş bulunuyordu.

Bugün İse, konjunktürel vaziyet gerek fiyat gerekse istihlal noktasından 1937 nin çok altındadır. Eakat gerek fiyat vaziyeti, gerek ise Beynelmîlel anlaşmalar çok daha müstekar ve sağlam görünmektedir. Bakır fiyatı bir sene evvelki seyir ile hiç mukayese kabul edilmeyecek bir durumdadır. Yani 1937 Haziranında başlayan, sukuta meyil eden fiyat temevvüçleri 1938 yılında

mevcut değildir; bilâkis bir istikrar göze çarpmaktadır: İşte 1938 ikinci yansına ait bakır fiyatını gösteren cetvel :

Standard		Elektrolitik
Haziran	21 1/8	23 13/16
Temmuz başı	24 1/4	27 1/16
» ortası	24 +/-	26 7/8
Agustos başı	24 11/16	28 1/4
» ortası	23 5/8	27 1/8
Eylül başı	23 15/16	27 7/16
» ortası	25 1/16	28 5/16
1 inci teşrin başı	24 7/8	28 1/16
» ortası	26 5/8	29 15/16
2 inci teşrin başı	26 1/2	30 1/4
» ortası	25 1/2	29 3/16
1 inci kânun başı	24 9/16	28

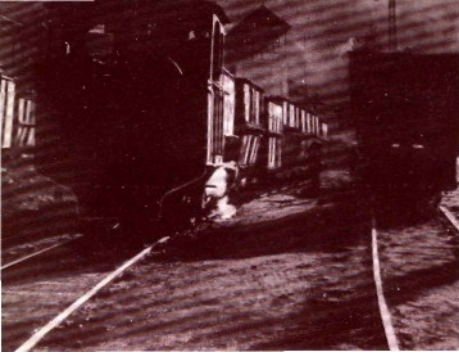
Yukarıki fiyat seyri cektik edilecek olursa tehlikeli temevvüçler olmadığı anlaşılır.

Burada bakırın esas altın Sterling fiyatını aldığımızı sebep son zamanlarda altın fiyatının Londra Borsasında gösterdiği tereffününü bakır da takip etmişir. Hakikatte ise bakır fiyatı yükselmemiştir. Sadece İngiliz Lirası kıymetinden yeniden kısmen kaybetmiştir.

Bu hususta bir fikir edinmek için aşağıki fiyatı elde edebiliriz :

	Agustos bidayetinde	30.11.1938 de	Artış ve azalış nisbeti
Altın	140/- Şilin	150/- Şilin	+ 7,7
Bakır fiyatı Sterling «kâğıt»	40.5 İng. L.	43,70 İng. L.	+ 7,8
	4,92 Dolar	4,66 Dolar	- 5,3

Görülüyor ki, artan bakır fiyatı değil altındır, veya diğer bir beyan tarzı ile Beynelmîlel maden satış fiyatında mübadele ölçüsü olan İngiliz Lirasının kıymeti azalmıştır. Bu hâdise İngiliz sanayiinin - hayat standardı değişmediğine nazaran

Zonguldakta kömür naklolunurken

İstihsal masrafını muayyen bir miktar daha tenziline hadim olacaktır, İngiliz sanayiine rakip veya mümasil memleketler gazetelerinde İngiliz lirasının kıymetinden yeniden kaybetmesini hüsnütelakki etmediklerine bakılırsa bu hâdiseyi vaki olarak telakki etmek icap eder.

Bakır, fiyatından kaybetmemesine binnetice fiyat sağlamlığı arzertmesine rağmen konjonktürel vaziyet bir sene evvelkinden iyi değildir. İstihsalât bir sene evvelkine nazaran hatırı sayılır derecede tenakus etmiştir. 1937 senesi ilk 9 ayında Dünya bakır istihsalâtı 1.710,894 ton iken 1938 senesinde bu miktar 1.398.204 ton olmuştur.

İstihsalâtta tenakus ciheti bilhassa Amerika B. Devletlerinde dikkati çekecek kadar mühimdir. 1937 istihsalâtı 630,300 ton iken 1938 de 378,300 tondur, yani 150ye yaklaşan bir tenakus; esasen bakır fiyatının sukutuna sebep olan İstihsal fazlalığının mühimmi de yine Birleşik Amerikada idi. Buna mukabil Kanada, Sovyet Rusya ve Japonyada bu senenin ilk 9 aylık istihsalâtında hafif olmakla beraber bir artış mevcuttur. İstihsalâtın tenakusu mevcut srok miktarının da azalmasını İntaç etmektedir. 1938 mayısından beri musaffa bakır stoku 100,000 tona yakın bir miktar tenakus etmiştir. Eylül ve I. İnci teşrin ayındaki stok vaziyeti şudur:

	Eylül	I. İnci teşrin
Amerika B. Devletlerinde musaffa bakır stoku	293.080	267.299
Diğer memleketlerde musaffa bakır stoku	164.374	157.412
Dünya musaffa bakır mevcudü	457.454	424.711

Dünya bakır stoku yalnız I. İnci teşrin ve eylül ayında 32,743 ton bir noksanı kaydetmektedir. Buna mukabil bakır istihlâki de aynı aylarda 48,000 tondan 54,000 tona çıkmış ise de aynı müddet zarfında Bliser bakır İstihsalı 5,000 ton artmıştır. Eğer piyasadaki gürülen sağlamlıktan istifade gaygusle bakır istihsalı geniş miktarda arttırılmazsa 1939 senesi bakırın vaziyeti sağlam olacağına ve hattâ bir tereffü kaydedeceğine hükmetmek lâzımgelir.

Son günlerde gelen meslek mecmualarımızda beynemilîl bakır tahdidatının yeniden azaltılacağı bildirilmektedir. Mühim bakır müstahsilleri 110 çalıştıkları istihsal tahdidini, son ayda 105e indirmişler iken 1939 dan itibaren tahdidin 100 kadar indirilmesi tekrâr etmiştir. Bu şeriat dahilinde umumî kanaat istihlâkin istihsalı karşılacağı merkezindedir.

Bakırın son aylardaki Londra borsasında kaydettiği

Zonguldakta havai hattı

flata gelince 2. inci teşrin bidayetinde Standard 46. 1/3., elektrolitik 52. 7/6 İngiliz lirası fiyat., 1. inci kânun bidayetinde standard 43- 11/3 ve elektrolitik 49. 10/-. Sterling olmuştur. 2. inci kânunun yalnız beşinci ve altıncı günleri hafif bir sukut ile standard 42.2/6 İngiliz lirası olduktan sonra 16 l. inci kânunda Londra borsasında peşin olarak standard bakır 43. 13/1 1/2 ve elektrolitik de 49. 10/- İngiliz lirasına satılmıştır.

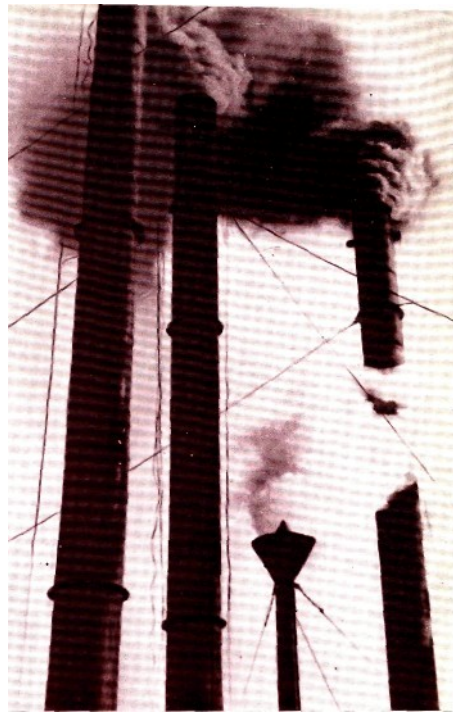
Kalay :

1931 martında enternasyonal kartel halinde bir anlaşma imzalayarak çalşan kalay müstahsil-leri 1937 senesnie kadar karlı addolunabilecek yüksek fiyatlar temin etmiş idi. Fakat 1937 bilhassa son üç ayında başlayan kriz 1937 baş- lağıcında 231 İngiliz lirası olan fiyatını 1938 yih 2. inci kânununda 181 İngiliz lirasına kadar düşürmüştür.

Bu tarihten sonra fiyat muntazamen düşe- rek 1938 mayısında 153 • 165 İngiliz lirası ara- sında temevvüç etmişti. Hazirandan itibaren de kalay fiyatının normal bir şekilde yükseldiğini görüyoruz. Bunun da bilhassa 2-VI-1938 tari- hinde Pariste toplanan enternasyonal kalay kar- telinin İhracat tahdidatını %45 e indirmesinde bulabiliriz. Bugün de aynı nisbet dahilinde isti- salât devam etmektedir. İngiliz lirasının kıyme- tinden kaybı dolayısıyla kalay fiyatının son aylar- da altın üzerinden kıymetini aşığıya yazıyoruz.

Haziran	104 5/8
Temmuz başı	117 3/16
» ortası	116
Ağustos başı	115 7/8
» ortası	114 7/8
Eylül başı	113 7/16
» ortası	114 3/16
1 inci teşrin başı	115 3/8
» o tası	120 1/4
(28.10.938) nihayeti	123 7/8
2 inci teşrin başı	123 3/8
» ortası	125 3/16 1938 en yüksek
» nihayeti	123 1/16
1 inci kânun başı	122 3/16

Kalayın istihsal vaziyetine gelince, 1937 senesinde 9 aylık Dünya umumî istihlâkı 147.700 Ton iken 1938 yılında aynı müddete tekabül

Müteharrik kuvvet temin olunurken

eden istihlâk 115.300 Tondur. Demek oluyorki, umumî istihlâkte % 21.6 kadar bir tenakus vardır. Yalnız Almanya, Japonya, İsvç ve Po- lonya'da 1938 yılında istihlâki artmış; diğer memleketlerde azalarak umumî olarak yazdığımız nisbet tenakusu vardır.

Dünya umumî istihsalâtı takribi olarak aynı nisbi tenakusu göstermektedir.

1937 yılı ilk 9 ayında 150.698 Ton olan istihsalât, 1938 yılında 122.937 Tondur.

Enternasyonal Kalay Karteli son olarak 22.XI.1938 de Paris'te toplanmış, 1939 yılı ilk 3 ayı için eski tahdidatın yani standard % 45

Zonguldakta kömür yüklenirken

olarak devamına karar vermiştir. Bu şerait dahilinde piyasaya arzedecek aylık kalay miktarı 10.300 tondur. Kalay Kartelinin yeniden vaziyeti tetkik etmesi 15.111.1939 da Londra toplantısına terk edilmiştir.

Kurşun ve çinko:

1929 krizinden sonra en sıkıntılı günler geçiren kurşun madenciliği nihayet aralarında bir anlaşmaya varmışlardır. Dünya istihsalâtının istihlâke uydurmak kastile toplanan altı büyük müesseseye Eylül ayı zarfında diğer kurşun izabehaneleri de iştirak etmiş ve bu içtimada Dünya kurşun isticalinin tahdidi kararlaştırılmıştır.

Yalnız Meksika memleket dahilindeki amele ücretlerinin yüksekliği dolayısıyla bu karteile iştirak etmemektedir. Kurşun istihsalâtında tahdidat % 5-10 ve Kartelin düşündüğü fiyat istikrarı da 16-20 İngiliz lirası arası olacaktır. Bu gün kurşun fiyatı bu seviyeyi bulmamıştır. Hattâ 2.nci teşrin ayı zarfında 16 İngiliz lirasını aşan kursun fiyatı 14 İngiliz lirasına düşmüş ise de son günlerde (16. XII. 1938 de) 15 Sterling 3/1. 1/2 yi bulmuştur. Maamafih: Kursun fiyatları son altı ay zarfında bakır gibi aynı sağlamlığı ve istikran göstermektedir.

Haziran	8 1/4
Temmuz	9 3/16
» ortası	8 13/16
Ağustos başı	8 5/16
» ortası	8 3/8
Eylül başı	8 5/16
» ortası	9 5/10
1 inci teşrin başı	8 7/8
» ortası	9 1/2
2 inci teşrin başı	9 3/16
» ortası	9 1/4
1 inci kânun başı	8 13/16

Bu fiyat sağlamlığına mukabil kurşun istihsalâtı bir senekine nazaran artmıştır. 1937 yılı ilk 9 ayında 1,225,644 ton olan dünya istihsalânı 1939 yılı aynı müddeti zarfında 1,369,373 tonu bulmuştur ki diğer metal madenleri arasında bir istisna teşkil edecektir.

Kurşun tahdidatının tatbiki neticesinde kurşun cevheri de tâli bir madde ile beraber istihsal edilen, altın, gümüş, çinkoya da tesir edeceğine zahir meslek mehafilinde bir kanaat var ise de bunun her halde mühim olmayacağına hükmedilebilir.

Çinko fiyatları kurşuna nisbeten daha aşağı seviyede bulunmakla beraber kurşunla olan mütevazin vaziyetini muhafaza etmektedir: İşte 1938

senesi son altı ay zarfında altın Sterling olarak çinko fiyatını aşağıya dercediyoruz:

Haziran	7 9/16
Temmuz	8 11/16
» ortası	8 1/2
Ağustos başı	8 1/4
» ortası	7 5/8
Eylül başı	7 11/16
» ortası	8 11/16
1. inci teğrin başı	8 1/4
» » ortası	9
2. nci teğrin başı	8 7/16
» » ortası	8 3/16
1. inci kânun başı	7 11/16

Çinkonun istibsalâtına gelince: 1937 yılının ilk 9 ayında 1.219-510 şört ton olan umumî istihsalât takribî 50.000 tonluk bir artış göstererek 1-269-755 tonu bulmuştur.

Altın ve gümüş fiyatı da son aylarda anî bir tezyüt göstermiş ise de bu artış ingiliz lirasının bir düşüş tenazurudur.

Altının fiyat artışı hakkında tam bir kanaat getirilmek üzere yazımız arasına bir grafik konmuştur.

Gümüş ise son zamanlarda 19 peni üzerinden dolaşırken, bugünkü fiyat seviyesi 20 neni etrafındadır.

Demir Ve Çelik Sanayii:

Dünya demir ve çelik sarfiyatı umûmî krizden sonra ilk defa olarak 1929 yılı seviyesini bulmuştu. Hatcâ bazı istihsal adetlerine nazaren bu artış %9 kadardı. Fakat 1937 yılı bilhassa son üç ayı demir sanayii mühim addilecek derecede bir sarsıntı geçirmişti. Bu sarsıntı Amerika Birleşik Devletlerde had bir devre idi. Bu hâdise Amerikada 1930 yılı zarfında vaki olmuş, 2. inci kânundan 2. inci teğrine kadar 1937 istihsalâtına nazaran Amerika istihsalin dökme demirde %53, çelik istihsalâtında %49 kadar bir tenakus kaydetmişti.

Fakat 2. inci Teğrinden sonra yani 13 ay devam eden bu istihsal buhranından sonra Amerika Birleşik Devletlerinde demir istihsalı hissedilir derecede artmaktadır. Amerikada yüksek fırın

sayısı 239 dur. 1938 Haziranında bunlardan ancak 70 çalışmakta iken Temmuzda 77, Ağustosda 89, Eylülde 96, 1. inci Teğrinde 115 ve 2. inci Teğrinde ise 121 bulmuştur. Demek oluyor ki, çalışma kapasitesinin % 50 sini aşmış bulunmaktadır.

İngilterede ise demir sanayii son günlerde müsaait bir safha arz etmektedir. Bahusus çelik fiatlarında yapılan % 6-81/4 arasındaki tenzilât piyasanın harekete geçmesinde âmil olmuştur, Maamafih, bu tenzilâta rağmen bugün cari olan fiyatlar 1935 yılı fiyatından % 20-25 kadar fazladır.

İngiltere elyevm demir sanayii azamî verim kabiliyetinin % 70-75 ile çalışmaktadır. Hurda demir fiatlarının da 8 Şilin 6 Peni kadar yapılması takarrür eden tenzilât çelik fiat istibsalindeki maliyet fiyatlarına %4 kadar tesir edeceği tahmin edilmektedir.

Umumî Harbe kadar seri bir tarzda inkişaf eden Dünya demir sanayinden bu günde aynı hızı beklemek hatalı olacağı şüphesizdir. Kendi iktisadiyatım korumakta oları genç memleketler istisna edilince Dünya sarfiyatında büyük bir küşayış beklemek doğru olamaz. Bunda başlıca âmiller demir izabehanelerindeki teknik inkişaf- lar, halita usullerinde malzeme tasarrufu ve daha İnce demir nevilerinin istimal sahasının genişlemesidir. Hatta bu yüzdendir ki, sanayii inkişaf etmiş memleketlerde Amerika, Almanya, İngiltere, Fransa ve Belçikada demir sarfiyatı 1929 a nazaran azalmaktadır.

Kömür :

Son senelerde başlayan Dünya kömür İstih-salât ve İhracatını kontrol etmek üzere Beynel-millel anlaşma hakkındaki müzakere müspet safhaya yaklaşmaktadır. Almanya, İngiltere, Po-lonya, Belçika, Fransa ve Hollandanın iştirak edeceği Kömür Kartelinin kurulması hakkında esasat üzerinde şimdilik ihtilaf Almanya ve İngil-tere muahazaları arasında olduğu gazete havadisi olarak okuyoruz. Kömür ihracatı hisselerinin tes-bitinde Almanya 1937 yılı istihsalinin esas olarak alınmasını ileri sürdüğü halde ihracatının mezkûr yılda tenakus kaydedtiğinden dolayı İngil-tere bu teklifi muvafık bulmamaktadır. Maamafih bu ihtilafın kolaylıkla bertaraf edileceği kömür karteli muhitinde kuvvetle zan ve tahmin edil-mektedir.

Kömür kartelinin nizâmî bir surette teşek-külü için demir ve çelik Kartelinin nizamatt esas alınmaktadır.

1937 yılında Dünya kömür istihsalin 1936 ya nazaran % 5 bir fazlalık göstererek 1.280.000.000 tonu bulmuştur.

Yalnız bu miktar krizin mebbe yılı olan 1929 a nisbeten %2 kadar azdır.

1937 yılında dünya kömür İstihsalinin art-masında başlıca âmil Avrupa topraklarıdır, 1937 de bir sene evvelkine nazaran Almanyada 25.750.000, İngilterede 12.000.000, Polonyada 6.000.000 Çekoslovakya da 4.660.000 Belçikada 1.750.000 ve Holandada 1.500.000 ton fazla istihsalât temin edilmiştir.

Yalnız istatistiklerde gösterilen rakamlara nazaran Sovyet Rusya umumî istihsalatı 1.000.000 ton kadar bir eksilme kaydetmektedir. Amerika Birleşik Devletleri yalnız 1.000.000 tonluk faz-lasile umumî istihsalât yekûnu 442.000.000 ton olup artış nisbeti diğerlerle kıyas edilmeyecek derece azdır.

Dünya kömürçülüğü 1938de kayde değer bir gerileme göstermektedir. Şimdiye kadar neş-redilen 5 aylık istihsal rakamlarına nazaran dün-ya umumî istihsalâtı 768,100.000 ton olup bir sene evvel aynı zamana tekabül eden istihsalât

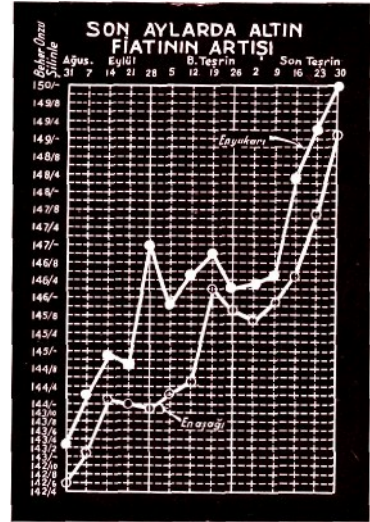
843.200.000 ton idi. Bu azalış Amerika Birleşik devletlerinin istihsal noksanisinden ileri gelmek-tedir.

Amerika hariç 1938 dünya istihsalatının 8 aylık yekûnu 558.000.000 tondur. Bir sene evvel ise 551.000.000 ton İdi. Görülüyor ki, Av-rupa istihsalâtı 1938in ilk 8 ayında 7.000.000 tonluk bir fazlalık kaydetmektedir,

Halbuki Birleşik Amerikanın 1937 nin ilk 8 ayındaki kömür istihsalât yekûnu 292,0-40,000 ton iken 1938 de 210,260,000 ton olmuştur.

Dünya linyit istihsalin bir sene evvelkine nazaran 8,5 milyon ton fazlalaşmıştır. 1938 İlik 8 ayında 170,900,000 ton olup 1937de bu mik-tar 162,400,000 ton idi.

Kömür ihracatına gelince 1938 ilk 8 ayında bir sene evvelkine nazaran 10,000,000 ton kadar noksan olup müstahsil memleketlere nazaran ih-racat vaziyetini aşağıya kaydediyoruz.

Guleman Krom Madenleri: Cumhuriyet meydanı ve Memur evleri

Milyon ton üz

Memleketler	1937	1938	% hisseleri	
	ilk 8 ay	ilk 8 ay	1937	1938
İngiltere	34,51	30,86	41,5	42,1
Almanya	25,93	21,53	31,2	29,4
Amerika B. D.	9,99	8,16	12,0	11,1
Polonya	7,05	7,37	8,5	10,1
Belçika	2,83	2,86	3,4	3,9
Hollanda	2,82	2,49	3,4	3,4
6 memleket yekünü	83,13	73,27	100,0	100,0

Son zamanlarda istikrara doğru giden kömür fiyatları 1930 fiyatı 100 kabul edildiğine göre muhtelif memleketlerdeki kömür ihracatı fob fiyatlarını gösteren bir grafik yazımız arasına konmuştur. Kömür Kartelinin kurulmasında başlıca âmil olan rekabetin muhtelif memleketlerde tesiri dikkati çeker mahiyettedir.

Türkiye:

Dünya madenciliğinin 1938 yılı durumunu bir sene evvelki ile mukayese ederek, vardığımız netice, umumî olarak istihsal rakamlarında bir küçülüş mevcuttur. Buna mukabil ise, fiyat ve stok vaziyeti müsait bir safha arz etmekle 1939 senesine bir sene evvelkine nazaran daha ümitli giriyoruz. Türkiye madenciliğine gelince 1938

senesinin dünyadaki konjonktürel gerilmeğe tâbi olmadığını bu güne kadar elimize geçen ihracat rakamlarından istidlal ediyoruz.

	1938	aylık
	İlk 10 ay ton	
Taşkömürü	2.191.069	10
Linyit	107.752	10
Krom	171.501	10
Çinkolu kurşun	10.112	10
Blend	18.400	9
Galen	4.350	5
Borasit	4.572	11
Zımpara	6.092	10
Lületaş	363 sandık	10
Civa	592 şişe	10
Antimuan	250	9
Amyant	668	10
Kükürt	3.808	11
Çimento	255.942	11
Manyezit	804	10
Kil	5.496	11
Mermer	242 m ³ 2.750	10
Maden suyu	562.163	10

Bir sene evvelki rakamları ile bazılarını karşılaştıralım:

1938 yılının 10 ayı zarfında taşkömürü istihsalimiz 2,191,069 tondur. Bir sene evvel aynı müddete tekabül eden miktar 1,960,000 ton idi. Linyit kömürü ise 1937 ilk 10 ayında 89,689 ton iken 1938 de 107,752 ton olmuştur.

Dünya demir sanayiinin 1938 nihayetinde başlayıp takriben 13 ay devam eden buhranlı devresine rağmen Türkiye Krom istihsalâtı 1937

yılı 10 aylık ihracatımız 155,023 ron İken bu sene aynı müddete tekabül eden 171,501 ton olmuştur.

Krom ihracatımızın memleket madencilğine göre vaziyetini aşağıya yazıyoruz:

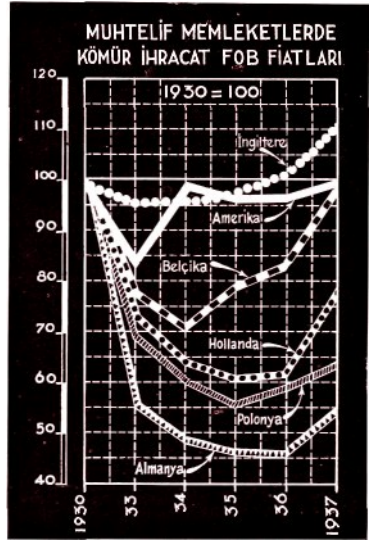
Firmalar	1938		1937	
	İl Kânun - I. Teş.	%	İl Kânun - I. Teş.	%
Eti Bank	63.931.	37.28	29.834	18.88
Fethiye Şirketi	41.734.-	24.33	65.986	41.75
Türkiye Maadin Şirketi	33.956.-	19.80	37.859	23.96
Diğerleri	31.880.	18.59	24.356	15.41
Yekûn	171.501.	100.00	158.035	100.00

Krom istihsalâtında kısa bir mazisi olan Eti Bank şimdiden memleket ihracatında baş mevki almış bulamaktadır. Türkiye Cumhuriyeti bu kısım elemanlarının da aldığı direktifi ifaya muktedir ve azimli eller olduğunu tebarüz ettiren bu hakikati iftiharla kaydediyoruz.

Eti Bank çalışmaları bugün yurt iktisadında, bilhassa dış ticaret muvazenesinde müsbet rol almağa başlamıştır. Elde mevcut sanayi plânının hummalı tatbikatı tahakkuk ettikçe yakın bir atide Eti Bank yalnız iç değil enternasyonal ekonomi âleminde de kendi lâyük mevkiini iktisap edeceği artık şüphe götürmez.

Eti Bankın Divrik demir madenini de işletmesi kısa zamana ve bütün tabii müşkülâta rağmen istihsale başlamış. 8840 tonluk bir cevher yekûnunun Karabük demir ve sanayi merkezimize sevketmiş, 40.000 tonu tecavüz eden bir miktar da Divrikte nakle amade bir vaziyette depo edilmiştir.

Önümüzdeki sene de Eti Bank Divrik demir istihsalatımızı Karabük demir sanayii merkezi-

mizin İstiklâk miktarını tamamen karşılayacak işletme programını tesbit etmiş, ve müteakip senelerde mühim miktarda haric piyasalara demir cevheri arzının temin edecek teşkilât ve tesisat için etüdler de ikrnal devrsindedir.

Çimento istihsalâtımız da ve binnetice İstihlâkimiz de geniş mikyasta artmaktadır. 1937 senesi ilk on ayında 136.086 ton olan umumî istihsal yekûnu 1938 yılı 10 ayında 255.942 tonu bulmuştur. Yurt imarının bir ölçüsü olarak bu adetler her seneki gibi bu yılda inkişafli seyirini göstermektedir.

M. T. A.